

Aan de gemeenteraad

10 december 2013
Gemeentestukken: 2013-328/37404

Onderwerp: Schaliegasvrije gemeente

1. Voorstel

Wij stellen u voor:

- gemeente Ridderkerk schaliegasvrij te verklaren, waarbij alle mogelijke politieke en juridische instrumenten ingezet worden om boring en winning van schaliegas en steenkoolgas te voorkomen;
- dit besluit toe te zenden aan de Tweede Kamer, het ministerie van Economische Zaken, de Europese Commissie, drinkwaterleidingbedrijf Oasen N.V. en Stichting Schaliegasvrij Nederland.

2. Aanleiding

De aanleiding voor dit voorstel is drieledig.

- De eerste aanleiding is de op 7 november 2013 aangenomen motie (nummer 2013-144), ingediend door D66/GroenLinks. Met de motie wordt het college verzocht alle mogelijke politieke en juridische instrumenten in te zetten om boring en winning van schaliegas en steenkoolgas te voorkomen. En om dit standpunt kenbaar te maken aan de Tweede Kamer, de Europese Commissie en het Ministerie van Economische Zaken.

Voor de motie wordt verwezen naar bijlage 1, Memo Schaliegas, bijlage 1.

- Daarnaast heeft drinkwaterleidingbedrijf Oasen ons, als gevolg van de recente discussies rond schaliegaswinning, geattendeerd op de risico's van schaliegaswinning voor hun hoofdtaak, de winning en bereiding van ons drinkwater. Oasen is lid van Vewin, de Vereniging van waterbedrijven in Nederland. Vewin heeft een position paper opgesteld ten aanzien van de discussie rond schaliegaswinning in Nederland.

Voor de position paper wordt verwezen naar bijlage 1, Memo Schaliegas, bijlage 2.

- De derde aanleiding is de oproep van Stichting Schaliegasvrij Nederland om als gemeente een duidelijk standpunt in te nemen en onze gemeente schaliegasvrij te verklaren. Stichting Schaliegasvrij Nederland is een coalitie van buurtgroepen en milieuorganisaties die streven naar een algeheel moratorium op het winnen van onconventioneel aardgas (shaliegas en steenkoolgas) door middel van 'fracking'.

De verklaring is symbolisch en de juridische houdbaarheid is gering, maar het is met name een krachtig signaal richting andere overheden (inmiddels 115 schaliegasvrije gemeenten, 8 schaliegasvrije provincies, 63.000 handtekeningen voor petitie, d.d. 21-11-2013).

Voor de oproep wordt verwezen naar bijlage 1, Memo Schaliegas, bijlage 3.

Voor een toelichting op schaliegas(winning) en het voorkomen van schaliegas wordt verwezen naar bijlage 1, Memo Schaliegas, hoofdstukken 3 en 4.

De standpunten van verschillende participanten in dit dossier zijn toegelicht in hoofdstuk 7 van deze Memo.

3. Aspecten

Argumenten tegen de winning van schaliegas

Voor een uitgebreide toelichting op de genoemde argumenten wordt verwezen naar bijlage 1, Memo Schaliegas, hoofdstuk 6.

1. De winning van schaliegas geeft risico's voor de drinkwaterwinning

80% van de oppervlakte van de gemeente Ridderkerk is onderdeel van het drinkwaterwingebied van Oasen. De primaire doelstelling, het beschermen van de openbare drinkwaterkwaliteit, moet in dit gebied bepalend zijn.

2. De winning van schaliegas tempert de transitie naar duurzame energie

De winning van schaliegas sluit niet aan bij het recent gesloten Energieakkoord. Daarnaast levert verbranding van schaliegas nog steeds CO₂ en methaangas op als restproducten. En het verhindert dat bedrijven gaan investeren in duurzame technologieën en innovatieve producten.

3. De winning van schaliegas kan leiden tot seismische activiteiten

De effecten van schaliegas op bodemdaling, zetting en zelfs aardbevingen in Nederland zijn nog te weinig onderzocht. In het buitenland (Engeland en de Verenigde Staten) zijn hier wel negatieve ervaringen mee.

4. De winning van schaliegas betekent een inbreuk op landschap en natuur

Het grote aantal winputten dat benodigd is (ten opzichte van het aantal putten voor de winning van aardgas), zorgt voor een achteruitgang van de ruimtelijke kwaliteit van Ridderkerk.

Argumenten voor de winning van schaliegas

Het alternatief is om niet in te gaan op de oproep van Stichting Schaliegasvrij Nederland. Reden om dit te doen is, dat schaliegaswinning wel als geschikt alternatief wordt gezien. Argumenten vóór winning van schaliegas zijn:

1. Zorgen voor een evenwichtige energiemix

De winning van gas uit schalie kan bijdragen aan de overgang naar een duurzame energievoorziening.

2. De energiebatan voor Nederland

Winning van schaliegas vormt een garantie voor een groot deel van het staatsinkomen.

3. Onafhankelijkheid door export van gas

Bijkomend voordeel is dat Nederland langer onafhankelijk blijft van andere landen door langer te kunnen blijven functioneren als gasexporteur.

Voor een toelichting op de genoemde argumenten wordt verwezen naar bijlage 1, Memo Schaliegas, hoofdstuk 5.

4. Aanpak/Uitvoering

Aansluiten bij het initiatief van Stichting Schaliegasvrij Nederland biedt geen garantie dat in Ridderkerk nooit schaliegas wordt gewonnen. Het heeft geen juridische status, maar betreft een krachtig politiek signaal richting andere overheden.

Exploratieve- en exploitatievergunningen voor de winning van schaliegas worden verstrekt door het Rijk (concessies). Het Rijk is bevoegd gezag op basis van de Mijnbouwwet. Gemeenten zijn slechts het bevoegd gezag voor het verlenen van een omgevingsvergunning in het kader van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) of het aanpassen van een bestemmingsplan in het kader van de Wet Ruimtelijke Ordening (Wro). Het juridisch instrumentarium om in verzet te gaan is derhalve niet erg uitgebreid.

Wanneer u instemt met het voorstel, vragen we u het standpunt van Ridderkerk kenbaar te maken aan de Tweede kamer, het ministerie van Economische Zaken, de Europese Commissie, drinkwaterleidingbedrijf Oasen N.V. en Stichting Schaliegasvrij Nederland (bijlagen 2 t/m 6).

5. Kosten/Opbrengsten/Dekking

Niet van toepassing.

Bijlagen

Bijlage 1	Memo Schaliegas, d.d. 4 december 2013
Bijlage 2	Brief aan de Tweede Kamer
Bijlage 3	Brief aan het ministerie van Economische Zaken
Bijlage 4	Brief aan de Europese Commissie
Bijlage 5	Brief aan Oasen N.V.
Bijlage 6	Brief aan Stichting Schaliegasvrij Nederland

Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,
de secretaris, de burgemeester,

dhr. H.W.J. Klaucke

mw. A. Attema

Behandeld in de commissie Samen wonen d.d. 9 januari 2014
Behandeld in de raad d.d. 23 januari 2014
a.kazen@ridderkerk.nl/413/H